

PORADŇA PRE OBČIANSKE A ĽUDSKÉ PRÁVA

CENTER FOR CIVIL AND HUMAN RIGHTS

HRNČIARSKA 2/A, 040 01 KOŠICE, SLOVENSKO

- » mobil: +421 908 69 55 31, +421 949 338 396
- » www.poradna-prava.sk » poradna@poradna-prava.sk
- » IČO: 37 86 72 70 » IBAN: SK82 7500 0000 0040 2997 3859

TLAČOVÁ SPRÁVA

V Košiciach, 21.1.2025

Súd zamietol žalobu v prípade namietanej diskriminácie rómskeho dieťaťa v prístupe k vzdelaniu počas pandémie Covid-19.

Okresný súd v Prešove na pojednávaní dňa 20. januára 2025 zamietol antidiskriminačnú žalobu namietajúcu diskrimináciu znevýhodneného rómskeho dieťaťa v prístupe k vzdelaniu počas pandémie Covid-19. Okresný súd ako súd prvej inštancie rozhodoval o prípade potom ako odvolací súd jeho prvé rozhodnutie, ktorým žalobe vyhovel, zrušil a prípad mu vrátil na opätovné rozhodnutie. Súd prvej inštancie viazaný právnym názorom odvolacieho súdu tentokrát žalobu zamietol. Konštatoval, že žalovaný štát so žalobkyňou nezaobchádzal diskriminačne. Podľa súdu sa štát v čase mimoriadnej situácie akou bola pandémia covidu snažil zabezpečiť vzdelávací proces pre všetky deti najrozumnejším spôsobom. Jednalo sa o výnimočné okolnosti, v rámci ktorých sa na prvé miesto záujmu dostala ochrana verejného zdravia. Písomné vyhotovenie rozsudku zatiaľ nebolo stranám sporu doručené. Žalobkyňa má právo sa voči rozsudku odvolať. Bezplatné právne zastupovanie v súdnom konaní žalobkyni sprostredkovala mimovládna organizácia Poradňa pre občianske a ľudské práva v rámci jej programu strategického vedenia súdnych sporov v prípadoch diskriminácie. Prípad poukazuje na znevýhodnenia v prístupe k digitálnym technológiám a internetu, ktorým čelia niektoré skupiny v slovenskej spoločnosti, a ktoré majú širší systémový charakter.

Antidiskriminačná žaloba bola podaná v roku 2022 proti Slovenskej republike zastúpenej Ministerstvom školstva, vedy, výskumu a športu SR. Žalobkyňa argumentovala, že žalovaný štát mal pred zavedením dištančného vzdelávania počas pandémie covid – 19 prijať účinné opatrenia, ktoré by jej, ako aj iným rómskym deťom z marginalizovaných komunit zabezpečili rovný prístup k internetu, potrebným digitálnym technológiám aj zručnostiam. Alebo mal v čase prerušenej prezenčnej výučby zabezpečiť účinné základné vzdelávanie aj inými prostriedkami ako prostredníctvom digitálnych technológií. Štát však podľa nej v tomto smere nekonal a potrebné opatrenia neprijal.

Žalobkyňa v súdnom konaní poukázala na vážne znevýhodnenia v prístupe k internetu, digitálnym technológiám a zručnostiam, ktorým ona a jej rodina reálne čelila. Dávala tiež do popredia aj širší systémový charakter tohto problému. Poukazovala na výskumné zistenia, ktoré potvrdzovali, že rovnakým znevýhodneniam v prístupe k vzdelaniu ako ona, čelilo počas pandémie na Slovensku obrovské množstvo detí.

Okresný súd v Prešove pôvodne [rozsudkom](#) zo dňa 6.11.2023 podanej antidiskriminačnej žalobe v celom rozsahu vyhovel. Rozhodol, že žalovaný štát zastúpený ministerstvom školstva sa dopustil diskriminácie žalobkyne v prístupe k vzdelaniu z dôvodu jej sociálneho pôvodu, majetku a rómskeho etnického pôvodu a porušil aj jej právo na prístup k informáciám.

Po podanom odvolaní zo strany žalovaného o prípade rozhodoval Krajský súd v Prešove ako odvolací súd. Ten [uznesením](#) zo dňa 22.10.2024 rozsudok okresného súdu zrušil a vrátil mu prípad na ďalšie konanie a rozhodnutie. Odvolací súd pritom vyslovil právny názor, že žalovaný sa v danom prípade nedopustil namietanej diskriminácie, pretože sa v čase pandémie covid jednalo o výnimočné okolnosti,

v rámci ktorých sa na prvé miesto záujmu dostala ochrana verejného zdravia. Štát sa tak, podľa odvolacieho súdu, snažil zabezpečiť vzdelávací proces pre všetky deti najrozumnejším spôsobom.

Okresný súd v Prešove na pojednávaní dňa 20.1.2025, viazaný právnym názorom odvolacieho súdu, antidiskriminačnú žalobu zamietol so záverom, že v danom prípade sa žalovaný voči žalobkyni nedopustil diskriminácie. Podrobnejšie svoje rozhodnutie súd odôvodní v písomnom vyhotovení rozsudku, ktoré doručí stranám sporu v nasledujúcich týždňoch.

Rozhodnutie nie je právoplatné a žalobkyňa plánuje voči nemu podať odvolanie. Prípad sa tak opäť dostane na Krajský súd v Prešove.

Veronika Duždová, stará matka žalobkyne k rozhodnutiu súdu povedala:

„Z rozhodnutia súdu som sklamaná. Verím, že vyššie súdy nám dajú za pravdu. Moja vnučka bola v tom čase prváčka. Stále si myslím, že štát neurobil dosť, aby sa naše rómske deti mohli riadne vzdelávať počas pandémie covid.“

Vanda Durbáková, právna zástupkyňa žalovanej k rozhodnutiu povedala:

„Proti rozsudku okresného súdu podáme odvolanie. Štát jednoducho v čase pandémie zlyhal, keď neprijal účinné opatrenia, ktoré by odstránili prekážky v prístupe k zavedenému dištančnému vzdelávaniu, ktorým čelili rómske deti zo znevýhodnených komunít. Veríme, že vyššie súdy sa s našimi právnymi argumentmi stotožnia a žalobe vyhovejú.“

Chceme poďakovať, všetkým, ktorí podporujú naše strategické vedenie súdnych sporov, osobitne ďakujeme nadácii Digital Freedom Fund (DFF) za podporu.

KONTAKTY: Vanda Durbáková – právna zástupkyňa žalobkyne; tel. č.: 0908 695 531; e-mail: vanda.durbakova@poradna-prava.sk

Poradňa pre občianske a ľudské práva je mimovládna organizácia, ktorá sa venuje ochrane ľudských práv a slobôd so zameraním na ochranu práv menšín a ochranu pred diskrimináciou. Pozornosť dlhodobo venuje predovšetkým otázkam diskriminácie rómskej etnickej skupiny v rôznych oblastiach života na Slovensku. Venuje sa tiež ochrane reprodukčných práv a problematike policajného násillia. Poradňa vo svojej práci rozvíja metódu strategického vedenia súdnych sporov v prípadoch diskriminácie a porušovania ľudských práv menšín. Zabezpečuje sprostredkovanie bezplatného právneho poradenstva vo vybraných prípadoch porušenia ľudských práv a bezplatného právneho zastupovania v konaniach pred slovenskými súdmi a Európskym súdom pre ľudské práva v Štrasburgu. Vykonáva tiež terénny monitoring, advokačné aktivity vo vzťahu k štátnym inštitúciám a realizuje vzdelávacie aktivity v oblasti ochrany pred diskrimináciou pre odbornú a laickú verejnosť. Web: www.poradna-prava.sk

Podporte činnosť Poradne [peňažným príspevkom](#).